

Loge nr. 20

FRIDTJOF

NANSEN

av I.O.O.F.



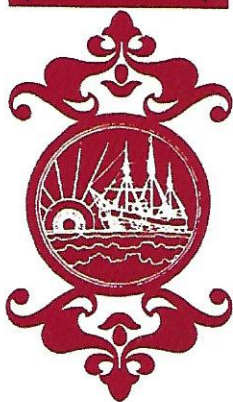
75 ÅR 1936
2011

Loge nr. 20

FRIDTJOF

NANSEN

av I.O.O.F.



75 ÅR 1936
2011



Independent Order of Odd Fellows

Venskab Kjerlighed Sandhet

Jeg **Joh. Niddetson** Stenist for Den Uafhængige Norske Stenloge nr. Odd-Fellows-Ordenen (I. O. O. F.) gjæst viderlyg.

At Den Uafhængige Norske Stenloge herved modtager mine gode og trofaste **Brødre** **Olar Børnity Aarstad, Carl S. F. Rigelvang, Gunnar Saastad,**

Olaf Kallan, Harald Ostreng og deres rettsværdige efterfølgere bevidning og ser til at sette og opretholde en lovg. **Oslo**

i Kongeriget Norge, hvilken lovg. skal handle og libes under navn af **Fredhof Nansen** og have nr. **24.**

Ig staaende herved den Sveriges embedsmand give bevidning til at inddrage denne lovg. nr. **20** **Fredhof Nansen** den **10** **Oktober** stiftet og **delegerede**

Efterdette erklærer jeg den at disse samme mine gode og trofaste **Brødre** gjæstlige lovg. til enhver tid rettelig valgte embedsmand samt dens medlemmer for at være bevilget til at oprette indre og indfremme Odd Fellows eller endvidere gamle lokale dens indret og regler og ikke adskille sig. Endvidere til med fuld myndighed at lare og angive almindelige og specielle ordensregler og betingelser under sin lovg. jurisdiktion — alle overensstemmende med regler og betingelser for Den Uafhængige Norske Stenloge og Den Sveriges Stenloge nr. I. O. O. F.

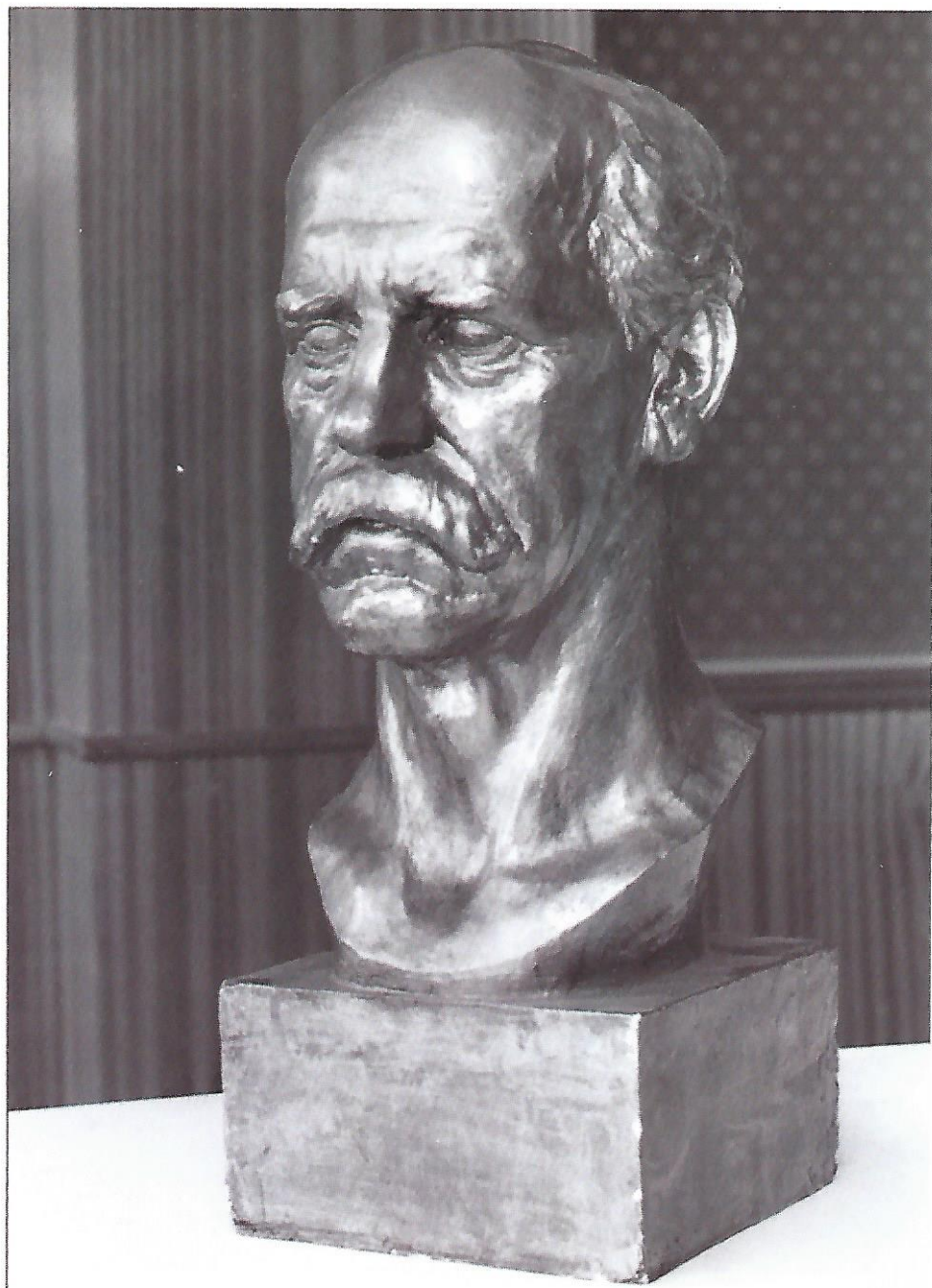
Føretsat altid, at de samme overensstemme **Brødre** og deres efterfølgere samt de av dens lovg. valgte embedsmand sine den tilføjede lydelighed overfor nævnte Stenloge. Under den Uafhængige Norske Stenloges segl og dens embedsmænds underkællt.

Oslo den **10 Oktober 1906.**

Joh. Niddetson

R. Rasmussen





Forord

Kjære leser.

Den 10. oktober 2011 har Loge nr. 20 Fridtjof Nansen eksistert i 75 år. Vi har helt fra starten vært en aktiv loge med markante og dyktige embedsmenn og brødre og kan derfor se tilbake på mange spennende, utfordrende og givende stunder. Så langt er vår historie nedtegnet i 10-års, 20-, 40-, 50- og 60-års beretninger. Vår loge får imidlertid stadig nye brødre og når Logen nå runder sine 75 år, vil vi gjerne få lov å dele historikk og hendelser med dere, og da særlig våre yngre brødre, samt med våre etterkommere.

God lesing.

Jarle Dahl
Overmester



Komitéen for arrangementet av dette logejubiléet har bestått av:

OM Jarle Dahl, leder
Eks OM Erik Holmen
Storrepresentant Trygve Johansen
Eks Storrepresentant Skjoldulf P. G. Lihaug
Eks OM Erling Nystuen
Sekretær Tom Breirem

Redaktør for dette jubiléumsskriftet har vært:

Eks Storrepresentant Skjoldulf P. G. Lihaug

Layout og produksjon:

ARKAN AS, Rådhusgaten 5 B, Oslo



Hilsen fra Stor Sire



Kjære brødre i Loge nr. 20 Fritjof Nansen.

I anledning logens 75-års jubiléum sender jeg Den Norske Storloges hilsen og gratulasjon. Vi takker for et godt samarbeid gjennom 75 år.

Odd Fellow Ordenen i Norge har gjennom disse 75 år hatt en god utvikling. Loge Fridtjof Nansen har vært en livskraftig loge som har bidratt til en god utvikling i Oslo. Jeg vil gi uttrykk for Ordenens takk til alle de som gjennom mange år har nedlagt et stort arbeid for logen og Ordenen.

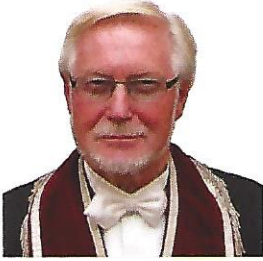
Vårt mål er at logen skal gi hver bror kunnskap, verdier og holdninger, slik at de gjennom sin livsførsel kan bidra til et bedre samfunn. Mitt håp er at loge Fritjof Nansen sine embedsmenn og brødre også i årene som kommer vil ha dette mål som grunnlag når de skal føre loge Fritjof Nansens arbeid og tradisjoner videre. Skal logen nå dette mål er en avhengig av kvalitet i arbeidet. Kvalitet i fremførelse av ritualer og spill. Det seremonielle arbeidet må være preget av opplevd kvalitet og høytidelighet. Det betyr at vi må perfektionere fremførelsen av ritualene. Kvalitet betyr også at vi holder på antrekk, opptreden og etiketten. Stil og verdighet bør være logens omdømme. Det er ikke bare i logesalen vi må ha kvalitet som mål; informasjonsmøtet, hjemmebesøket, ettermøtet og ikke minst samværet brødrene imellom må være preget av kvalitet. Vi lykkes den dagen en bror, nyinnvidd eller veteran, tenker etter en logeaften: Dette var et godt møte. I kveld opplevde jeg noe positivt. Logen er en givende del av mitt liv.

På Den Norske Storloges vegne takker jeg brødrene for godt utført arbeid og derved en livskraftig jubilant. En spesiell takk til embedsmennene gjennom disse år. Det er mitt håp at Loge nr. 20 Fritjof Nansen også i fremtiden vil bidra til fortsatt utvikling for brødrene i logen og derved for Odd Fellow Ordenen i Norge.

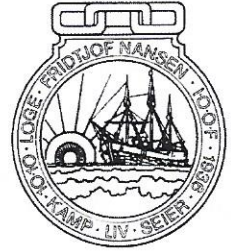
Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Morten Buan

Stor Sire



Overmesters hilsen



Det er nå 75 år siden vår loge, Fridtjof Nansen, ble instituert. Det er i år også 150 år siden vår store landsmann Fridtjof Nansen, som gav navn til vår loge, ble født.

Initiativtagerne kom fra Loge nr. 2 Eidsvold, og hele 27 brødre fra denne loge var med å starte vår loge. Ved institueringen av logen sa vår første Overmester, Harald Østreng, følgende om valget av navn: "Navnet Fridtjof Nansen var så visst ikke vanskelig å finne – vanskeligere var det å driste oss til å anta navnet til en av sin tids største menn. Hans bidrag i polarforskningens verden, vitenskap, norsk og internasjonal politikk, men først og fremst for menneskehetens sak var alle fremdragende. En bedre spore til vårt arbeide enn Fridtjof Nansen og hans livsgjerning kunne vi derfor ikke finne".

Men et navn som Fridtjof Nansen forplikter, og gjennom både skriftlige og muntlige beretninger får vi et klart bilde av den enorme entusiasme og arbeidsinnsats logens grunnleggere var preget av. Samt hvilken stor og verdifull innsats våre logebrødre har ytet for vår loge og Ordenen gjennom disse 75 år. En innsats som har gitt resultater som det også i Ordenssammenheng står stor respekt av og gitt oss en verdifull arv som må forvaltes og videreføres. Ja helst bør den økes. Som alltid og særlig i Ordenssammenheng er det viktig ikke å glemme sin historie, men enda mer viktig er det å søke fremgang for vår Ordenen og dens verdier. Hvorledes skal vi så klare dette?

Samfunnet rundt oss blir stadig mer hektisk og konkurransepreget. Dette fører også til minsket fokus på de etiske og menneskelige verdier, noe stadig flere etter hvert føler som et savn. Det burde av den grunn være et stort behov for de positive verdier vår Ordens idealer representerer. Ordenen sentralt arbeider nå mer aktivt enn tidligere med å synlig-gjøre Ordenen. Denne økte åpenhet kan hjelpe oss til å skape interesse for Ordenen og de verdier den står for, men skal vi lykkes i dette arbeid må vi først begynne formidlingen og påvirkningen i vår vennekrets og vårt nærmiljø og der skape interesse for og ønske om deltagelse i vår Orden.

Vår loge regnes blant de større i antall medlemmer, men selv om antall medlemmer har vært noenlunde stabilt også de senere år savner vi tilgang på nye og særlig "yngre" brødre, da det er disse som i fremtiden skal bære vår arv videre.

For å føre vår arv vidare og skape fremgang i Logen, er styrkelse og ekspansjon en viktig del av vårt arbeide. Det er imidlertid viktig at de som ønsker å bli med i vår Orden virkelig sterkt nok ønsker å prioritere logemøtene og derved bli aktive brødre. Vi opplever dessverre at mange etter en tid går over til å bli såkalte ”passive brødre”. Dette omtalte våre daværende Overmestere i Jubileumsskriftet for både 50- og 60-års jubiléene. Dessverre er dette like gjeldende i dag.

Hvorledes kan vi så unngå dette og isteden skape økt interesse for logelivet? En loge skal være et sted der ro og harmoni hersker og hvor brødrene kan samle krefter til å møte den hektiske hverdagen. Derfor er styrkelse av logens indre liv særdeles viktig, og fremover må vi ha meget sterk fokus på dette arbeid. Det er viktig å gjøre våre logemøter verdifulle og attraktive. Vi må derfor holde høy standard på våre ritualer og gjennom disse formidle de etiske og menneskelige verdier til logens brødre. Det er også viktig med fordypning i disse emner og her håper vi på hjelp fra Storlogens nye Kunnskapsløft og Odd Fellow Akademiet. Likeså er våre ettermøter og innholdet i disse svært viktige, da det her skapes gode vennsksforbindelser mellom brødrene.

Mitt ønske for Logen ved dette jubiléet vil være at vi må lykkes i vårt arbeide om å skaffe aktive brødre som kan føre vår verdifulle arv vidare. Dette må skje gjennom god innsats og positive holdninger slik at logemøtene blir så verdifulle og attraktive at brødrene, når de går hjem, kan si: ”Dette var et godt møte som gav meg ro i sinnet og påfyll til å møte morgendagens mange utfordringer”. Dette håper jeg vil bidra til gode holdninger som brødrene vil spre vidare i sin bekjentskapskrets. Disse positive holdninger håper jeg vil føre til at enda flere ønsker å få del i de gode verdier som logelivet representerer. Vi vet at behovet for de menneskelige verdier som logen og Ordenen forvalter, Vennskap, Kjærlighet og Sannhet, aldri vil bli mindre blant menneskene – det enkelte menneske må bare gis mulighet til å ta imot dem.

Jeg gratulerer logebrødrene med 75-års jubiléet og ønsker vår loge all mulig fremgang i årene som kommer.

Jarle Dahl
Overmester



Leirens hilsen



Leir nr. 12 Akershus vil på det hjerteligste gratulere Loge nr. 20 Fridtjof Nansen med sitt 75-års jubileum.

Loge Fridtjof Nansen har i hele Leirens levetid spilt en betydelig rolle. Det var daværende DDSS Leif Wilhelm Tuman, bror i denne loge, som i 1969 tok initiativ til å danne en ny leir utgått fra Leir nr. 1 Norge. I leirens første embedskollegium var 2 brødre fra denne loge medlemmer, som Yppersteprest Knut Rygh og som kasserer Kaare Veidholm.

Følgende brødre i loge Fridtjof Nansen har fungert som Hovedpatriark: Knut Rygh (1973 – 1975), Einar Brovoll (1975 – 1977), Raymond H. Birkedal (1989 – 1991), Birger N. Haug (1991 – 1993), Per Bredo Østby (1995 – 1997) og Svein Jacobsen (2009 – 2011).

I tillegg har brødre fra loge Fridtjof Nansen fungert i mange embedsstillinger opp gjennom årene.

Logens patriarker har bestandig vært flinke til å møte på Leirens møter og har derfor til enhver tid understøttet leirens embedsmenn i deres arbeid.

Det er med stolthet at jeg som medlem av denne loge og som Hovedpatriark er blitt gitt anledning til på Leirens vegne å hilse jubilaranten.

Gratulere med dagen og lykke til videre mot de 100 år.

Svein Jacobsen
Hovedpatriark



Hilsen fra Loge nr. 2 Eidsvold

Til Loge nr. 20 Fridtjof Nansen
v/ Overmester.

På vegne av embedsmenn og brødre i Loge nr.2 Eidsvold, vil jeg få gratulere så meget med Deres Loges 75-års jubileum.

Som Deres moderloge ønsker vi Dere en minnerik jubileumsfeiring og ser frem til et fortsatt godt samarbeid i tiden fremover.

Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Bjørn Eng
Overmester



Hälsningar från Logen no 50 Hemdall

Bröderna i Logen no 50 Hemdall – en vänloge i Göteborg – framför de hjälligaste lyckönskningar ved anledning av med anledning av ert 75-års jubiléum. Logen sätter stort värde på vårt vänlogeutbyte ock ser fram mot de tilfällen när vi besökar varandra. Det markerar att gemensamt tillhör en stor internationell Orden hvilken bl a har förbrödring på sitt program.

Med bröderliga hälsningar i
Vänskap Kärlek Sanning

Leif Flatow
Övermästare



Hilsen fra Loge Luntertun

Hälsningar från Logen nr 85 Luntertun i Ängelholm

Logen nr 85 Luntertun i Ängelholm sänder sina varmaste välgångsönsknningar på Er 75-årsdag. Våra loger har sedan 1950 haft ett regelbundet utbyte. Det startade när dåvarande Övermästaren i Logen nr 20 Fridtjof Nansen, broder Olav Bowitz Aarstad, 1947 företog en studieresa till Sverige för att se hur man där gav I:a, II:a och III:e graderna dramatiskt.

Genom en ordensbroder, arkitekten Lars Kolmodin, som för många loger varit rådgivare när man skulle utforma ordenssalar och ceremoniell utrustning, förmedlades en kontakt mellan broder Aarstad och övermästaren i Logen nr 85 Luntertun, broder Harald Berggren. Denna kontakt resulterade i att Logen nr 85 Luntertun inbjöds att besöka Oslo och där ge I:a och II:a graden för norska recipiender.

Detta besök ägde rum den 11-15 juni 1948 och Luntertunbröderna hade då den stora äran att ge I:a och II:a logegraden för närvarande Oslo-loger. Oslogerna avlade sedan ett besök i Ängelholm den 3 september 1949 och vid detta besök fick Luntertunbröderna en inbjudan av broder Aarstad att besöka Logen nr 20 Fridtjof Nansen i oktober 1950. Med detta besök startade så ett utbyte som sedan dess förekommit vartannat år växelvis mellan Oslo och Ängelholm.

Genom detta utbyte har många fina vänskapsband knutits. Genom att vi inbjudits att bo hemma hos bröderna har man fått en närmare kontakt och på sätt fått vänner för livet. Genom att vi kombinerat besöken med andra aktiviteter utanför Ordenshusen har vi också fått se och uppleva mycket som vi aldrig annars skulle fått uppleva. Vi Luntertunbröder har i samband med besök i Oslo fått uppleva den 17 maj i Oslo med allt vad detta innebär. Många kontakter bröder emellan har också inneburit att vi besökt varandra även mellan de ordinarie logebesöken.

Det är alltså 61 år sedan det regelbundna utbytet mellan våra loger startade. I början var det enbart bröder som företog resan till Oslo men sedan mitten av 70-talet

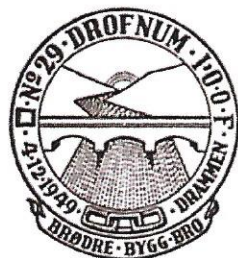
har också våra fruar deltagit. På senare år har detta också inneburit kontakter mellan Rebeckasystrar i Oslo och i Ängelholm.

Vårt senaste besök ägde rum förra hösten i Oslo och vi ser fram emot att få inbjuda Fridtjof Nansenbröderna med fruar att besöka Ängelholm nästa år.

Än en gång hjärtliga gratulationer till 75-årsjubiléet och vi önskar Er en fin och högtidlig jubileumsloge den 13 oktober.

För Logen nr 85 Luntertun
i Vänskap Kärlek Sanning

Magnus Herbst
Övermästare



Hilsen fra Loge 29 Drofnum

Til Loge Nr 20 Fridtjof Nansen

Kjære moderloge og jubilant. Det er en ære for oss brr. i Loge 29 Drofnum å kunne gratulere dere med 75 års jubileet. Dere ga oss næring, kunnskap og støtte da vår Loge ble instituert den 4. des. 1949. Brødrene i Loge 29 Drofnum takker dere for at vi i dag får ta del i det å være en Odd Fellow.

I likhet med smeden i Baltimore har dere i Loge nr. 20 Fridtjof Nansen smidd en kjede så sterk igjennom 75 år og på den måten tatt vare på og videreført vår felles Odd Fellow arv.

Br. i Loge 29 Drofnum gratulerer så mye med dagen og ønsker dere alle lykke til videre med arbeidet til det beste for Logen og Ordenen.

Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Per Pettersen
Overmester

Odd-Henry Skaar
Sekretær



Hilsen fra Loge 21 Fraternitas



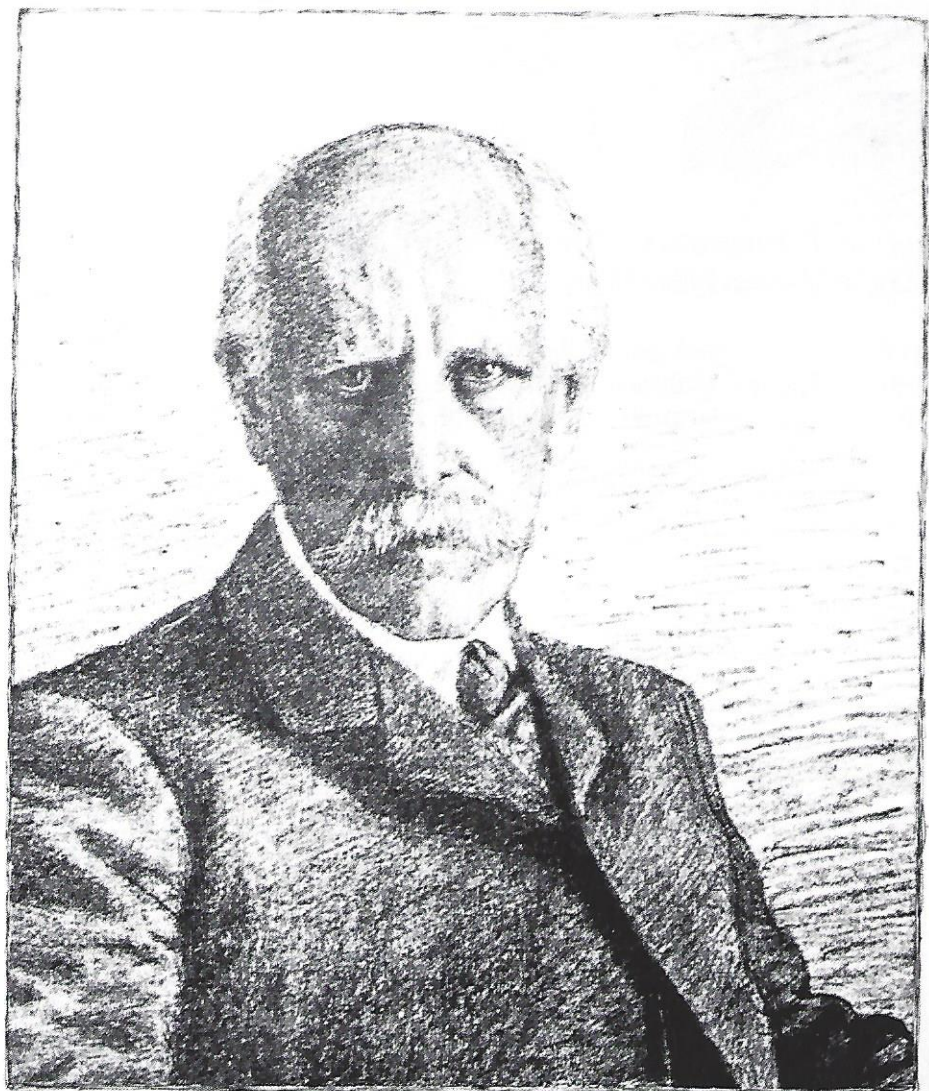
Loge nr. 21 Fraternitas stiller seg i rekken av gratulanter når loge nr. 20 Fridtjof Nansen fyller 75 år.

Deres loge var en meget god støttespiller da vår loge skulle etableres som den første etter 2. verdenskrig. Vi føler at det vennskapsbånd som ble dannet mellom brødre av våre loger gjennom krigsårene og frem til 1946 lever fremdeles.

Vi gratulerer loge nr. 20 Fridtjof Nansen med 75-års jubileet, og ønsker at logen må ha trivsel og vekst i fremtiden til glede for logen og vår Orden.

Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Reidar Smøraas
Overmester



To His Fellow-Lovers "Fred" of Nansen
and Wilson for Bob Nansen
April 1949

Supporter, Autograph as Fred of Nansen
artist's Bob Nansen.

Om Fridtjof Nansen

i anledning Fridtjof Nansens 150-års jubiléum og
Loge 20 Fridtjof Nansens 75-års jubiléum den 10. Oktober 2011.

Av bror Jan Schäffer

Fridtjof Wedel-Jarlsberg Nansen ble født den 10. oktober 1861. Han døde den 13 mai 1930 av et hjerteinfarkt i sitt hjem på Lysaker i Oslo. Nansen ville blitt 150 år på vår loges 75-årsdag i år og i anledning disse jubiléene er det verdt å minnes mannen og hans bragder.

Mange anser Fridtjof Nansen som en av de største menn som Norge noensinne har fostret. Selv under hans levetid ble han en legende, han var personifiseringen av en stor helt, en ener blant idrettsutøvere, oppdagere, forskere, politikere og humanitære. Lenge etter hans død fortsatte millioner av mennesker å huske ham som den fremste eksponent for menneskelig medfølelse.

Nansen vokste opp i Oslo og elsket naturen. Han tilbrakte dager og uker av gangen alene i naturen med bare sin trofaste hund og en skarp kniv som følgesvenn. Dagsetapper på ski på 8-10 mil eller mer var vanlig, dag etter dag.

I 1882 fikk den 21 år gamle student Nansen bli med på en ekspedisjon til Grønland og han forelsket seg umiddelbart i den harde, ubøyelige naturen der oppe i nord. Tilbake i Norge tok Nansen en jobb som kurator ved Zoologisk Institutt, Universitetet i Bergen. Der arbeidet og studerte han sammen med bl. a. dr. Armauer Hansen som ble verdensberømt etter å ha oppdaget leprabasillen. Nansens studiefelt var neuroanatomi med fokus på nervesystemet til laverestående marine individer. Han fikk publisert flere artikler i tyske vitenskapstidsskrifter og tok sin doktorgrad på studier av det sentrale nervesystemet til parasitter. Hans arbeid vakte internasjonal oppsikt og anerkjennelse og var med på å danne grunnlaget for den moderne teorien om nervesystemet.

Det er verdt å nevne at Nansens tese med tittelen: «The Structure and Combination of the Histological Elements of the Central Nervous System», var på 118 sider med 113 litografier som Nansen hadde tegnet selv. Avhandlingen ble skrevet på engelsk med et sammendrag på tysk. For å sikre en bred sirkulasjon av hans resultater og konklusjoner, skrev han også versjoner av den på norsk, fransk og tysk.

I tillegg til å fullføre arbeidet med sine eksperimenter, lyktes han i å publisere avhandlingen og forkortede versjoner av den på fire forskjellige språk i løpet av to år. Han fikk ingen hjelp i dette arbeidet, kun oppmuntring og støtte.

Selv om mannen åpenbart var lynende intelligent og bedrev banebrytende forskning, var han også en atlet av dimensjoner. I de seks årene han var i Bergen var han kontinuerlig ute i naturen på fritiden. Han gikk på ski til Oslo, deltok i Holmenkollrennet og gikk på ski tilbake til Bergen. En distanse på ca. 1000 km i luftlinje. Hvilken plassering han fikk i rennet har jeg ikke klart å finne omtalt noe sted.

Seksmanns-ekspedisjonen ledet av Nansen som krysset Grønlands innlandsis fra øst til vest vil for alltid regnes som en heroisk prestasjon. For å gjennomføre en slik prestasjon i et av verdens mest utilgjengelige områder, bare ved hjelp av det primitive utstyret tilgjengelig på den tiden, krevdes det et meget høyt nivå av selvdisciplin og jernvilje. Hjelp fra andre var utelukket, det var ingen mulighet for retrett, og ingen mulighet for kommunikasjon med omverdenen. Mennene som utførte denne bemerkelsesverdige bragden var fullstendig klar over det faktum at turen kunne koste dem livet. En ekstra utfordring oppstod når det viste seg at de hadde fått med seg Pemmikan som ikke inneholdt fett! Ekspedisjonen var av vital betydning for vår kunnskap om innlandet på Grønland, som flere eksperter hadde trodd var isfritt. Videre ga det en overveldende oppmerksomhet over hele verden for skisporten. Nansen og hans menn ble feiret som helter da de kom tilbake våren 1889.

Nansens nordpolekspedisjon 1893-1896 har tidligere vært grundig beskrevet i FNN, så jeg vil nøye meg med å påpeke at han vant internasjonal berømmelse etter å ha nådd den nordlige breddegrad $86^{\circ} 14'$ sammen med Hjalmar Johansen. Intet menneske hadde vært lenger nord den gangen.

Selv om han trakk seg tilbake fra ekspedisjoner av denne typen etter hjemkomsten til Norge, påvirket hans teknikker for polare reiser og hans innovasjoner i utstyr og klær den kommende generasjon av Arktis og Antarktisk ekspedisjoner.

I de 20 årene som fulgte etter hjemkomsten fra Arktis brukte Nansen mesteparten av sin energi på vitenskapelig arbeid. Hans interesse skiftet til oseanografi og han gjorde mange vitenskapelige tokt, hovedsakelig i Nord-Atlanteren. Han bidro også til utviklingen av moderne oseanografisk utstyr.

I 1905 var Nansen en av Norges ledende borgere og hadde markert seg klart som separatist etter å ha fått publisert en serie avisartikler om uavhengighet fra Sverige. Den

nye statsministeren, Christian Michelsen, ønsket ham med i regjeringen, men Nansen hadde ingen politiske ambisjoner.

17. mai 1905, talte Nansen til en stor folkemengde i Christiania, og sa: *“Nå er alle veier til retrett stengt. Nå gjenstår kun en vei. Veien frem, kanskje gjennom vanskeligheter og motgang, men fremover for vårt land, til et fritt Norge”*. Han skrev også en bok, *“Norway and the Union with Sweden”*, spesielt for å promotere Norges sak i utlandet.

Nansens diplomatiske evner og omfattende internasjonale prestisje resulterte i at han ble utnevnt av regjeringen som Norge første ambassadør i London. Han forble der i to år og skapte utmerkede forbindelser med det britiske kongehus og ledende britiske politikere. Han selv derimot, følte han var uskikket til rollen som diplomat, og ønsket å vende hjem til Eva og barna, og til sine forskningsprosjekter.

Første verdenskrig brøt ut i 1914 og Norge erklærte seg nøytrale sammen med Sverige og Danmark. Etter hvert som krigen skred frem oppstod det akutt matmangel i Norge og i april 1917 ble Nansen sendt til Washington av den norske regjering for å skaffe hjelp. Etter måneder med forhandlinger sikret han mat og andre forsyninger til Norge mot å innføre et rasjoneringsystem. Når den norske regjeringen nølte med å godta avtalen, signerte han den på eget initiativ.

Etter krigen ble Nansen valgt til president for den norske avdelingen av Folkeforbundet og han sørget for at Norge ble et fullverdig medlem i 1920.

Det internasjonale Folkeforbundet valgte Nansen til å håndtere hjemtransport av ca. en halv million flyktninger, strandet rundt om i verden.

I hans siste rapport til styret i Folkeforbundet to år senere kunne han konstatere at 427.886 krigsfanger hadde blitt transportert hjem til ca. 30 land.

Den ansvarlige komiteen i Folkeforbundet skrev senere at historien om hans innsats *“ville inneholde historier om heroisk innsats fullt på høyde med dem fra kryssingen av Grønland og ekspedisjonen til Arktis”*.

Selv før denne jobben var fullført fikk Nansen et nytt oppdrag. Han ble utnevnt til Folkeforbundets høyskommisær for flyktninger i 1921 og fikk jobben med å omplassere ca. 2 millioner russiske flyktninger etter den russiske revolusjon.

Samtidig med dette forsøkte han å løse et desperat problem med hungersnød i Russland, hvor ca. 30 millioner mennesker var truet av sult og død.

Blant tiltakene han introduserte var “Nansenpasset” for statsløse, et sertifikat anerkjent av mer enn 50 land. Eksempler på mennesker som ble reddet av “Nansenpasset” var **Marc Chagall**, **Igor Stravinsky** og **Anna Pavlova**. I 1922 dro Nansen til Konstantinopel og forhandlet frem en avtale som førte til hundretusenvis av grekere og ca. en

halv million tyrkere kunne vende hjem. I 1922 ble han tildelt Nobels fredspris for sitt arbeid på vegne av de fordrevne ofre for første verdenskrig og andre konflikter.

Han arbeidet på vegne av flyktninger til sin plutselige død i 1930, hvoretter Folkeforbundet etablerte Nansens Internasjonale Kontor for Flyktninger for å sikre at hans arbeid skulle fortsette. Dette kontoret mottok Nobels fredspris for 1938.

Nansen ble hedret av mange nasjoner, og hans navn er minnet i en rekke geografiske landemerker, særlig i polarområdene.

Nansen mottok en rekke norske og utenlandske utmerkelser i tillegg til **Nobels Fredspris**. Han ble ridder av **St. Olavs Orden** i 1889, fikk **storkorset av samme orden** i 1896 og **storkorset med kjede** i 1925. Blant hans mange utenlandske ordener var **Dannebrogordenen** (ridder), den britiske **Viktoriaordenen** (storkors) og den franske **Æreslegionen** (kommandør). Nansen ble også hedret med storkors av den bayerske **Sankt Mikael's fortjenstorden**, og ble utnevnt til storkors av **Italias kroneorden**, storoffiser av den italienske **Sankt Mauritius'** og **Sankt Lasarus'** orden, ridder av 1. klasse av den russiske **Sankt Stanislaus-ordenen** og storkors av den østerrikske **Frans Josef-ordenen**. Nansen ble i 1897 tildelt den danske **Fortjenstmedaljen i gull med krone**.

Selv mens han var relativt ung ble Fridtjof Nansen et idol for hundretusener av mennesker verden rundt. Han var den modige oppdagelsesreisende som forlot tryggheten i hverdagen for å oppdage nytt land og øke menneskenes kunnskap om jorden. Han oppnådde betydelige resultater med tilsynelatende enkle midler. Alle ekspedisjonene han ledet bestod bare av noen få menn. Deres utstyr syntes ikke å være særlig forskjellig fra det som mange entusiastiske skiløpere i Norge allerede brukte. Det var derfor ikke vanskelig å identifisere seg med ham som en helt.

Nansens eksempel hadde en betydelig innflytelse på den voksende interessen for friluftsliv, idrett på ski og fysisk trening. Han ble anerkjent som en av pionerene på disse områdene, og han oppfordret ungdom i alle aldre til å delta i idrett og å utvikle en kjærlighet til naturen. Han mente at gjennom disse aktivitetene kunne menneskets beste kvaliteter bli perfektionert og styrket.

Han ønsket også å illustrere at det er mulig å frigjøre folk fra deres problemer ved samarbeid på tvers av alle politiske og geografiske grenser. Dette var hans egentlige budskap i årene etter første verdenskrig. «*Det er kjærlighet til dine medmennesker som vil redde verden*», sa han, «*Elsk din nabo er praktisk politikk*». «*Fred og forståelse må være bygget på menneskelig medfølelse*». Til syvende og sist, mente han, var denne grunnleggende holdningen viktigere enn alle politiske avtaler.



Et bedre eksempel til etterlevelse finnes neppe.

150 år har gått siden Nansen ble født, men han er ikke glemt. Han blir feiret og markert en rekke steder rundt om i verden i år. Hans holdninger og idealer er minst like aktuelle og riktige i dag som når han levde. Slik også vår loges prinsipper har overlevd århundreder.

Fridtjof Nansen uttalte: *"Til slutt skal det alltid erindres, at det ikke er de meninger en mann har, eller de dogmer han tror på, som er av betydning for hans medskapninger, men det er hans handlinger. Selv de høieste drømmer over skyene er av liten verd, hvis de ikke fører til handling."*

Kilder til artikkelen har i hovedsak vært: Wikipedia og Frammuséet.

FESTTALE

i anledning institueringen av Loge nr. 4 "Fridtjof Nansen"
av Østerrike i Wien 5. mars 1932,
holdt av Eks Overmester August Spoerli.

Høyverdige bror Stor Sire
Høyverdige bror Stor Sire Dr. Reimann
Verdige bror Eks Overmester
Ærede embedsmenn og brødre

Fridtjof Nansen – Logen!

Mange har spurt oss om hvorfor vi valgte dette navnet. Men selve spørsmålet, og at det blir stilt, viser hvor lite menneskene kjenner til de gjerninger av medmenneskelighet som utføres av menn i dette århundre, mer enn mange av de såkalte berømte politikere med store navn, de som i dag behersker pressen og lever i den brede offentlighet med alles øyne rettet mot seg. Om en tid vil vi kunne se hva hver enkelt av disse har utrettet og hva de var verdt dersom – hva Gud måtte forhindre – verdens for tiden viktigste konferanse i Genève skulle bli oppløst uten noe resultat.

Nansen skulle ikke få oppleve disse dager. Men hans navn burde stå med kjempeskrift over forsamlingen så alle kunne se det og alle talere burde ha det for øye som symbol og advarselstegn.

Oppe i det høye nord, i landet med de mange dype fjorder er han født og oppvokst. Bare gutten står han der med spørrende øyne overfor omgivelsene som gir ham store gåter å løse. Nordlysets mysterium og fiskernes fortellinger oppe fra nordishavet vekker i ham trangten og lengselen etter å oppleve noe. Og kjærligheten til naturen og en uovervinnelig trang til å se og utforske enda mer gjør den unge mannen til forsker. Men den som elsker naturen slik som han, elsker også jordens skapninger, elsker også menneskene! Forskeren gir folk mye å snakke om. Med undring står man overfor hans første dristige dåd, kryssingen av Grønland. Så kommer hans største forskerdåd, turen med "Fram" som betyr fremad, hans valgspåk i alt, og så det dristige vågestykket, den fryktelige vandringen mot nordpolen. Nordpolen når de ikke, men de to mennene er heller ikke fortapte. De overvintrer i snøen og isen, uten andre forbundsfeller enn kulde, sult, storm og den endeløse polarnatt. Ensomme og alene som det usleste dyr der oppe holder de til huse i månedsvis i ukjente regioner, tålmodig ventende på at naturen skal våkne til live igjen etter den lange, stormfulle polarnatt.

Men i de dystre og uhyggelige netter der oppe i det evige mørket er det av forskeren også blitt et dypttenkende menneske.

Julen 1885

Han sitter i sin ishule med dagboken på knærne og det er så kaldt at han nesten ikke kan holde blyanten og tranlampen gir et sparsomt lys.

”Jeg lengter usigelig hjem. Sjelen stivner. Et slikt liv i sju år ennå eller kanskje bare fire – hvordan vil sjelen være da?”

”Så kommer den tid hvor våren holder sitt inntog andre steder” skriver han videre, ”der hvor solen skinner; mens vi ligger som et par svarte røvere her oppe i isen er det deilig hjemme. Sjelen flyr bort fra denne stivnede verden uten grenser, når man tenker på hvor kort livet er og at det er noen som lider i smerte og sorg, tro til døden. Man må av og til ha det svært vondt. Den som ikke har prøvet sult og kulde vet jo ikke hva det vil si å være mett og ha det godt og varmt.” ”Men ett vet jeg og det skal være min hilsen til alle som tenker på meg men ikke vet hvor jeg er, ett lover jeg: Skulle det ennå en gang times meg å få leve blant mennesker, skulle jeg ennå en gang få lov å kalle et rent plagg mitt, skulle min mave ennå en gang få ordentlig suppe og mine trette og såre lemmer få strekke seg i seng som er verdig et menneske, varm og bløt; ett lover jeg min skaper, aldri siden i livet å glemme hva det vil si å sulte og fryse. Aldri vil jeg glemme hva det mennesket føler i sin sjel som er pint av smerte og ensomhet, og jeg ber Gud om at jeg i mange år kan få muligheten til å hjelpe de fattige og ensomme, de som fryser og sulter, så langt det står i min makt.”

I dette helvete oppe i polarområdet, hvor stormen raser i den evindelige isørken, er det av den store og dristige forsker blitt den stor og dristige ”Handlingens Odd Fellow”.

For ”forskeren” Nansen ble det for noen år siden ”reist” det skjønneste minnesmerke som kan reises for et menneske, da hans venn Amundsen ga et 4200 m høyt fjell i Antarktis navnet ”Nansen”.

Med Nobels Fredspris ble Nansen feiret som føreren i den alminnelige verdensbevegelse for fred.

Vi vil reise ham et lite, beskjedent minnesmerke, idet vi gir vår loge hans navn, som takk for det han har gitt som menneske til hundretusener, ja millioner. Fordi han hentet tusener av østerrikere tilbake til hjem og familie fra ensomhet, sult og fangenskap.

Verdenskrigen rystet ham på det dypeste. Hans innstilling overfor den nåværende sivilisasjon ble enda mer kritisk når han så de europeiske folkeslags selvødeleggelse. ”Det er så meget vanvittig i verden – men menneskene er vanvittigere enn elt annet.”

Bekymringene for hans eget land og for menneskene lar ham aldri mer finne ro. Alt opprøres i ham når han roper: ”Ser dere da ikke at kampen overalt må begynne med dobbeltmoralen?” – ”I fremtiden vil det enkelte menneskes verdifulle egenskaper:

Beskjedenhet, uegennyttighet, godhet, kjærlighet til nesten, enighet i politiske spørsmål aldri mer bli betraktet som dårskap. Aksjonene må slutte seg sammen, i Folkenes Forbund vil de kunne gjøre det.” Det vil engang komme den dag da den blir erklært ferdløs som begår forbrytelser i sin nasjons tjeneste og da men vil trekke dem til strengeste ansvar, som av maktbegjær eller umenneskelig politikk fremkaller ulykker over andre, over hele nasjoner.

Slik kjemper han som den ivrigste for Folkeforbundets idealer og er den ærligste talsmann for den gode sak, stadig i frykt for at den institusjon som er ham så uendelig viktig skal kunne forflates eller tape sin virkning. Før det første møtet i Folkeforbundet kom sammen hadde han påtatt seg en av de vanskeligste oppgavene, hjemsendelse av krigsfanger. Denne første oppgave skulle bringe ham den ene oppgave etter den andre og gjøre ham til en humanitetens sjef for nasjonene. Det var også et viktig embete han hadde overtatt. Hvilken utømmelig energi og oppofrelse ble det ikke forlangt av ham. Men han husket hver dag der oppe i isen, han erindret sitt løfte, og dette gav ham kraft og mot til alle hans senere foretagender.

Når det lyktes ham å bringe en halv million mennesker tilbake til det hjem de hadde forlatt, hvilken veldig armé av takknemlige mennesker hadde han da ikke om seg nå, mennesker uten skille i rase, religion eller nasjonalitet, mennesker som i erkjennelse av sin egen redning stadig var beredt til å arbeide for fred i verden og og utslette den bitterhet som krigen hadde etterlatt.

Han bekjemper urettferdigheten hvor han møter den. Han sier at Folkenes Forbund bare er en torso så lenge alle stormaktene ikke er med i forbundet.

Han strever gudbedre forjeves for å få øst og vest til å møtes i fredelig samarbeid. Følgene opplever vi jo i disse dager og de er grusomme. Men hans fortjeneste er det nå i første rekke at Det tyske Rike fant veien inn i forbundet. Hvem glemmer jubelen da han holdt sin radiotale i Berlin til det tyske folk hvor han bl. a. sa: ”Det vil bli en stor dag når Tyskland inntar sin plass i Folkenes Forbund til beskyttelse av den felles fred og til ivaretagelse av sine egne interesser som budbringer for den tyske kultur, som ingen kan unnvære!

Sannferdig som han var hadde han i Genève en uavlatelig kamp mot de elementer som bevisst arbeidet mot ham eller ikke ville forstå idéen i denne sak.

Ham skyldtes det at det i koloniene ble fastsatt arbeidsrett, som førte til regulering av tvangsarbeid. Han sørget for å få fjernet den sørgeligste skampletten kulturen ennå hadde ved å få utsletter de siste rester av slaveriet. Disse spørsmål ble det definitivt renset opp med det året han døde.

Det er ikke det område hvor han ikke benyttet anledningen til å hjelpe de plagede og undertrykte, de som led vondt og var glemt av alle. Hvert år skalv stormaktens

representanter av frykt når den store mann fra Norden besteg talerstolen. Hvilke nye forpliktelser hadde han nå uttenkt for dem? Hvilket nytt undertrykket folk hadde han nå oppdaget som de måtte hjelpe?

I en kort festtale er det ikke mulig å skildre alt hva denne sjeldne mann gjorde – især i de siste 10 år av sitt liv. Men en ting står fast og det er at hans bøker ikke må mangle i noen loges bibliotek og det kan holdes en uendelighet av foredrag, hvert fylt med høye tanker, av den rene og mest oppofrende menneskelighet. I alt hans verk tindrer lyset fra rene Odd-Fellow-dåd.

Han begynte sin store redningsaksjon med møysommelige forhandlinger om penger, skip og transportmidler. Skip og tog fulgte så raskt at det innen 4 måneder var brakt tilbake et antall dobbelt så stort som man hadde håpet på (400.000) til hjem og familie, især til Østerrike, Ungarn, Tsjekkoslovakia og Italia.

Men dette var alt sammen bare en begynnelse. Da han påtok seg den første oppgaven trodde han at etter å ha fullført den skulle kunne trekke seg tilbake til den lærde forskers fredelige sysler. Men 8 år senere måtte han uttale at det ennå var nødvendig å ha minst 10 år på å ordne alt som var å lindre av nød og elendighet i verden etter den sorgelige krigs virkninger.

Det må være tillatt å nevne noen av de oppgaver som den utrettelige har utført:

- 1921 Den store hjelp til 1 ½ million flyktninger under hungersnøden i Russland.
- 1922 Omsorg for 1 million greske flyktninger og deres utveksling med tyrkisk befolkning.
- 1923 Hjemsendelse av bulgarske deporterte fra Trancien [et område i Bulgaria]. Derpå de forvillede armenske folk, dette verdenskrigens største offer, en uløst oppgave ennå den dag i dag. Et forrådt folks skjebne.
- 1926 Det vidtgående omfang av hjelpearbeid overfor uendelige grupper av nødlidene i hele verden.
Og så alle de de landflyktige som ikke hørte hjemme i noe land, de statsløse.

Hvem har ikke hørt om Nansen-passet for disse krigens ofre, som ble skubbet fra land til land og ikke hørte hjemme noen steder, hjemfalne til nød og husvillhet. Og Nansen-merkene, som det kostet en masse å selge, hjalp bare litt til å lindre den store nød.

Uegennyttig som han var, gav han hele sin Nobel-fredspris til lindring av de ulykkeligens nød. Hvem har glemt Nansens hjelp til Russland? 25 år er gått siden hans ”Fram” gled inn på havnen i hans fødeby etter farten opp i det høye nord, ombrust av et helt folks hilsen. Den 9. september 1921 hilses han med bifall av representanter for hele verden!

Men de begeistrede talere som takker ham svarer han bare rolig: ”Det som er viktig er at all virksomhet i Folkenes Forbund skjer for fullt dagslys og at man viser en fornuftig økonomi. Men det er ingen fare! Med den knappe ramme man har for finansene vil det vare 5000 år før Folkeforbundets utgifter er blitt så store som utgiftene til den seneste krig. Jeg nevner dette, fordi jeg tror at vi ikke har særlig stor grunn til å glede oss og fordi vi må se kjennsgjerningene som de er i øymene.”

Og da Folkeforbundets evindelige rådslagninger aldri tar slutt og Nansen ser at hundretusener må gå til grunne før den førets vogn med mat kan sendes av gårde hvor sulten herjer i Russland, da griper hans private veldedighetsaksjon inn. Hundrevis av vognlaster sendes av sted til sultedistriktet, tusener blir reddet.

Han haster fra den ene storby til den andre, underhandler med organisasjoner og privatfolk, får penger, kjøper, sender, og hjelper der hvor hjelpen trenges mest. ”Jeg gjør det lille jeg kan” sa han ”for de millioner som sulter og dør. Nøden er så stor og menneskenes gode vilje er så liten”. Og en annen gang: ”Jeg var forberedt men jeg ventet ikke å finne hele byer og hele provinser hvor befolkningen satt i husene og bare ventet på at døden skulle komme og løse dem ut, for svake til selv å hente mat, som kunne ha reddet dem.”

Wartenweiler skriver i sin Nansen-biografi:

Slik har denne mannen i løpet av disse begivenhetsrike år ytet det uendelige, nesten mer enn et menneske kan yte. En hærsikare av mennesker, vel nærmere millioner, skylder ham takk på den ene eller andre måten. Kristne, jøder, tyrkere, hedninger, fromme og gudsførnektere, rettferdige og urettferdige, alle de millioner, alle de enkelte som er reddet fra sultedøden, fra kulde, smerte, ensomhet og fortvilelse, hvor er de? Har ikke de fleste allerede glemt sin redningsmann? .

Så kommer det en sørgelig tid for ham. Amundsen, hans gamle kamerat, vender ikke tilbake igjen. Og Scott ser han også gå i graven.

I Genève forsøker de ikke å være redd ham og forsøker å le av ”idealistene” som snakker om ”samvittigheten”. Nansen lærer også de store skuffelser å kjenne, som hjerteløse politikere verden over bereder ham.

Trett vender han tilbake til Norge. Han blir syk, han frykter for at livet snart er slutt. Den nesten 70 år gamle mannen trenger ro og hvile fra det oppslitende arbeidet. Den endelige hvilen skulle snart komme.

13. mai 1930

Ettermiddagen var så vakker. Nansen sitter som rekonvalesent etter en hard sykdom foran huset sitt under sine elskede bjørker og ser ut over fjorden, over landet som han elsker. Og hensynket i tanker, i planer for det arbeid han ville utrette når han igjen blir frisk, rammes han plutselig av slag.

Han er død, han som var far for de forlatte og ensomme, for dem som sultet og frøs og var hjemløse og forrådde. Men hvor mange visste det? Han som hadde forlatt alt, hjem og familie, forskning og vitenskap for å hjelpe de trengende på vel halve jorden, han hadde lukket sine øyne for godt.

Jeg tror nå at det vel ikke er noen som ennå spør om vi kunne ha valgt et verdigere navn på vår loge. For i dag synes det meg nesten formastelig å gjøre krav på et så opphøyet navn for vår lille sammenslutning. Men for vår elskede Orden skal hans navn lyse en ledestjerne bestandig.

Ett vil vi love: Å ta denne mannen som et forbilde og i vårt liv og vår logevirk-somhet vise at vi har forstått ham og gjør hans navn ære.

Aldri han Nansens ord hatt større gyldighet enn i dag. Aldri har noen ord i ett av hans mange verker bedre betegnet vårt mål, Odd Fellow Ordenens mål, enn hvor han sier:

Det er en skyld: Egenkjærlighet, mistro, hat og begjær!

Og en bot: Elsk din neste!

Det er en hjelp: Tro og tillit!

Og en drivkraft: Lengselen etter det ukjente og etter sannheten!

Det er en lærdom: Ensomhet, taushet, å lytte!

Den høyere skole er: Lidelsen!

Det er en fredsfyrste: Arbeidet!

Et seierrikt våpen: Godheten!

Det er en dåd: Hengivelse!

Hengivelsen er livets fulkommengjørelse!

Som han aldri spurte om resultatet vel var sikkert, må vi heller ikke stille dette spørsmål, for vi vet at det er umaken verd å tjene vår orden, å være med å hjelpe i det store arbeidet for fred i verden, selv om vi risikerer at andre ler av vår idealisme og holder oss for verdensferne narrer.

Fridtjof Nansens loge! Begynn nå din ferd inn i det ukjente som en gang Nansens "Fram". Fremad, bare fremad. Søk deg din vei gjennom det kalde, ubarmhjertige verdenshav. Vær vår fredete plett, arnested for vårt varme vennskap. Søk å nå ditt mål.

Det vil nok gå med deg som med ”Fram”, også du vil vel sikte forbi målet, nærmere eller lengre borte. Men det skader ikke. Du skal bringe oss nærmere erkjennelsen, til sannheten og brødreresamfunnet, tross alle de hindringer som måtte tårne seg opp på din vei.

Vær et kampdyktig skip i kamp mot alle de krefter som driver sannheten til undergang!

Wien, den 5. mars 1932

Aug. Spoerli

Eks Overmester



Ovenstående er avskrift av en litt dårlig kopi av en oversettelse av den tyske originalen til trolig ”1937-norsk”, støttet av originalteksten. Innstiftelsestaken ble trolig oversendt Loge nr. 20 Fridtjof Nansen ved et brev fra Fridtjof Nansen Loge no. 4 – Wien av 17. mars 1937. Brevet er en takk for oppmerksomhet fra ”Loge nr. 20” til ”Loge nr. 4” ved sistnevntes 5-års-markering tidligere i måneden. Loge nr. 20 var da mindre enn ett år gammel – men man (Ostreng og Gaaserud) – hadde ”fanget opp” etableringen i Wien ved samme navn, vel 4 år før vår egen innstiftelse (på Nansens fødselsdag 10. oktober 1936)! Jeg håper denne avskriften kan glede interesserte lesere i dag.

Oslo, 10. april 2010

Skjoldulf P. G. Lihaug

Eks Storrepresentant



Chartermedlemmene

Olav Bowitz Aarstad, Gunnar Gaaserud
Carl Fuglesang, Olaf Hallan, Harald Østreng

DET DAGLIGE LOGELIV

Av Eks DSS Per Bredo Østby

Møtene våre består av to avdelinger som er like viktige, hver på sin måte. Møtene inne i Logesalen som består av rituell- og arbeidsmessig karakter. Og ettermøtene med broder-måltidet som er helt annerledes, men like viktig.

Ut over dette har vi også et logeliv. Leiren får tale for seg ved en annen anledning. Vi møter brødre utenfor Logen i forskjellig sammenheng. Selskaperlig, organisasjonsmessig og forretningsmessig. Men vi har også en plikt på oss til å være sammen når vi tar avskjed med en bror. Enten vi møter opp i vår brors bisettelse/begravelse eller vi er sammen og minnes ham i vår Minneloge.

Eller de gangene vi besøker en syk eller eldre bror, eller kanskje holder kontakt med ham via telefon, SMS, brev eller e-post. Det er viktig at vi ser helheten i vårt Logeliv. Vi har ikke meldt oss inn i Odd Fellow Ordenen – vi er blitt innviet, og det er forskjell på det. Vi har ment noe annet med vårt medlemskap, enn når vi er medlem i en forening. Logemøtene er hele tiden med på å bygge opp om vår livsholdning og vårt forhold til livet rundt oss. Vi samles i bønn til vår Gud for å få styrke i vårt virke.

Våre logemøter preges av høytid og ettertanke. De er belærende og orienterende. Møtene har endret seg lite med årene, og godt er det. I vårt distrikt har vi besluttet å bibeholde De-formen. Det er viktig å holde på tradisjoner.

Ofte gis det uttrykk for ønske om endringer og moderniseringer av vårt rituelle arbeid. Dette skal man nok tenke nøye igjennom før noe gjøres. Kanskje mister vi fort noe av essensen i logelivet.

Vi er ingen forening som skal tilpasses det moderne menneske. Nye brødre skal forsøke å tilpasse seg ”vårt” logeliv. Kanskje har vi lagt for lite vekt på etikk, budord og grunnprinsipper? Kan vi lett forveksles med et foreningsliv?

Vårt rituelle arbeid maner oss til ettertanke, men det er en forutsetning at det blir fremført på en pen og korrekt måte. Vi trenger alle en korreks, en løftet pekefinger når ting ikke er korrekt. Men selvsagt alt sagt i en god tone til den gjeldene brors og Logens beste.

Ettermøtene kan være så forskjellige. Noen ganger har vi bare lyst til å fordøye alt som skjedde der inne og ta det inn over oss. Snakke med våre brødre og utveksle synspunkter og erfaringer. Andre ganger kan det være behov for underholdning av et eller annet slag, eller et foredrag. Og foredragene bør være forskjellige. Det som rører seg i dagens hverdag eller noe av mer ordenstetisk karakter. Det er merkbart at en del brødre går hjem før ettermøtet. De bør sette av hele kvelden til sitt eget beste. Logelivet er begge delene.

Dette var noen tanker rundt vårt daglige logeliv.

1997-99 .



*Kasserer Tom Breirem, Sekretær Svein Jacobsen, Skattmester Øistein Kristensen
Eks OM Trygve Johansen, OM Morten Godager, UM Leif K. Ludvigsen*

1999-01



*Kasserer Fridtjof Halgunset, Skattmester Kaare Otterbeck, Sekretær Geir S. Tallaksen
Eks OM Morten Godager, OM Leif K. Ludvigsen, UM Svein Jacobsen*

2001-03



*Kasserer Tom E. Kolstad, Skattmester Thor Oskar Fagerli, Sekretær Erling Nystuen
Eks OM Leif K. Ludvigsen, OM Svein Jacobsen, UM Stein-Folke Thoresen*

2003-05



*Sekretær Erik Holmen, Kasserer Dag Hauge Andresen, Skattmester Finn Ole Nilsen
Eks OM Svein Jacobsen, OM Stein-Folke Thoresen, UM Erling Nystuen*

2005-07



*Kasserer Jan Ivar Foss, Sekretær Petter A. Knudsen, Skattmester Finn Ole Nilsen
Eks OM Stein-Folke Thoresen, OM Erling Nystuen, UM Ole Weyer Tveitan*

2007-09



*Sekretær Jarle Dahl, Kasserer Torbjørn Jensen, Skattmester Jan Ivar Foss
Eks OM Erling Nystuen, OM Ole Weyer Tveitan, UM Erik Holmen*

2009-11



*Sekretær Bjørnulf Jensen, Skattmester Torbjørn Jensen, Kasseerer Trygve Kierulf
Eks OM Ole Weyer Tveitan, OM Erik Holmen, UM Jarle Dahl*

2011-13



*Sekretær Tom Breirem, Skattmester Petter A. Knudsen, Kasseerer Per Arne Johansen
Eks OM Erik Holmen, OM Jarle Dahl, UM Sven Atle Johannesen*

SOSIALNEVDEN

Av Eks OM Erling Nystuen

Som navnet tilsier er vår loges Sosialnevnd en utadventd sosial virksomhet. Ettersom et av Ordenens viktigste budord er “ å hjelpe de trengende” forstår vi at Sosialnevnden er en av vår absolutt viktigste nevnder.

Nevnden drives med midler fremskaffet på forskjellig vis. Ved årets slutt avsettes det et av Logen fastsatt beløp per medlem. I tillegg bidrar brødrene på frivillig basis, i overensstemmelse med Ordenens ånd, med det beløp som hver enkelt finner å kunne avse til sosiale formål. Dette gjøres ved at nevnden avholder Sosialaften en kveld i året, der det arrangeres utlodninger og/ eller annen form for innsamling av midler. I tillegg har nevnden en bøsse som sendes rund blant brødrene på ettermøtene en gang i måneden. Dette til tross, i de senere år er en ikke ubetydelig del av sosialnevndens inntekter kommet fra brødrenes vaktjenester hos en av byens større bingoarrangører. I de senere år har nevndens midler blitt fordelt mellom Kirkens Bymisjon, nærmere bestemt prosjektet “Lønn som fortjent”, med 50-60 %, Frelsesarmeen ved slumsøstrene med 20-25 %, og for øvrig til Stiftelsen Hudøy og prosjekt Sirius.

Stiftelsen Hudøy

Hudøy ligger i Tjomes skjærgård og eies av Oslo kommune. Stedet som siden 1916 har vært kjent for sine feriekolonier og sommerleirer for barn i Osloskolene drives i dag av Stiftelsen Hudøy som er et samarbeid mellom Oslo kommune og Kirkens Bymisjon. Hver vår melder et antall av våre brødre seg til et utvidet weekendopphold på Hudøy, for å gjøre en innsats med felling av mindre trær og kratt samt rydding av stier, lekeplasser og strender før innrykket av de rundt 1500 barn som besøker øya i løpet av sommeren. Det har også blitt utført malearbeid og enklere renhold. Stedet har i dag 59 bygninger fordelt på 11 leirsteder, så det er ubegrenset behov for mannskap. I tillegg til at vår loge på denne måten gjør en jobb for Stiftelsen Hudøy er vår årvisse “Gladleir” på Hudøy en sosial aktivitet som deltagende brødre gleder seg til hvert år.

Sirius

Sirius er et prosjekt som startet opp i januar 2007, og som drives av Odd Fellow- og Rebekka- logene i Oslo. Oppgaven er å drifte en Pasientkafe ved Radiumhospitalets nye stråleavdeling, der ca. 200 pasienter hver ukedag er innom for poliklinisk behandling. Her tilberedes og serveres gratis smørbrød, nystekte vafler, kaffe, te, saft og frukt til pasientene og deres pårørende 5 dager i uken. Dette arbeid engasjerer hver dag 3 brødre og / eller søstre fra kl. 08.00 – 15.00. Fra vår loge deltar brødrene minimum 5 uker i året. Den kanskje viktigste del av dette arbeidet er imidlertid å skape trivsel og god atmosfære for dagpasientene, med andre ord, være medmenneske i en for disse svært vanskelig tid.

NEVND FOR ETTERLATTE

Av Eks OM Thor Denstad

En av nevdene i vår loge har som formål å ta vare på enker etter våre avdøde brødre. For de fleste er vel denne best kjent som ”enkenevnda”. Den består av 5 brødre som ønsker å tilby våre enker noe sosialt i form av turer, middager, hilsener m.m.

I mange år har vi arrangert en sommertur med båt til Kiel. På turen ble det servert middag om bord og utover kvelden var det hyggelig samvær der alle hygget seg i hverandres selskap. På grunn av liten oppslutning de siste årene har den turen blitt erstattet av andre aktiviteter.

I 2010 valgte vi således å invitere til middag på Ekeberg-restauranten som for de fleste var en ny opplevelse. Etter en aperitiff ute, der de kunne se Oslo i fugleperspektiv, ble det servert middag. Dette var et utrolig vellykket arrangement der enkene koste seg i vårt selskap.

I løpet av november har vi som tradisjon å arrangere julebord der alle blir invitert til en hyggestund før julestriden setter inn. I mange år har vi benyttet eldresentret på Ullevål, men i 2010 leide vi Trosterudvillaen som var privatboligen til Dr. Dedichen som drev sykehus på Trosterud i Oslo. Her pynter vi til julebord der vi serverer aperitiff i salongene før maten settes frem og alle kan innta spisesalen der våre koner har dekket og pyntet bordene. Da går praten livlig blant de tilstedeværende og det er tydelig at dette er noe de setter stor pris på. Etterpå er det dekket opp til kaffe i salongene og da er vi så heldige at noen av våre koner har bakt kaker til kaffen. Her kommer vi heller ikke utenom litt underholdning med sang og musikk, og da har vi vært så heldige at vår bror Erland Sætrang i alle år har spilt piano og sunget for oss. Etter at alle er forsynt med både mat og underholdning rydder vi opp og kjører våre enker hjem. De av våre enker som ikke kan delta på julebordet blir tilgodesett med konfekt i tillegg til en julehilsen fra logen.

Det hender fra tid til annen at enkene fyller runde år, og da blir dette markert med en liten blomsterhilsen. Det gjør vi også ved begravelser der vi stiller opp for å ta et siste farvel. Det er alltid hyggelig å gjøre noe for våre enker. De er så takknemlige for det vi gjør og det inspirerer oss alle til å gjøre en ekstra innsats.

Jeg vil til slutt takke de av våre brødre som gjennom mange år har vært med å gjøre tilværelsen for våre enker til noe positivt.

FRIDTJOF NANSEN NYTT

Av Eks DSS Per Bredo Østby

Det første nummer av Fridtjof Nansen Nytt kom som et julenummer i 1986.

Jeg var da Logens Eks Overmester og dermed formann i Nevnd for Logens Styrkelse og Ekspansjon. Det lå vel derfor litt i min oppgave bl. a. å finne aktiviteter som kunne binde brødrene sterkere til det daglige logeliv. Jeg hadde nok først og fremst i tankene de brødre som ikke møtte hver gang. Hvordan gi informasjon om det som rørte seg i Logen og hvordan skape en tilhørighet og lyst til å møte oftere.

Mange Loger hadde allerede sine "aviser", så det var mange ideer å ta av. Og en "avis" måtte det bli, ikke bare et nyhetsbrev. Det første nummeret var et brettet A4-ark som jeg skrev hjemme på skrivemaskinen og som ble stensilert opp på et avskrivningskontor. Daværende UM Gunnar Hasle hjalp meg med trykking av logelogo og heading. Flere logebrødre hjalp til med innlegg og noe senere flyttet vi trykkingen til hustrykkeriet på Gunnar Hasles arbeidssted.

Allerede i 1987 var vi ute med 4 utgaver. Og slik gikk det videre. Arne Berbom var en flittig bidragsyter, sammen med andre. Likevel det krevet sitt med ideer og initiativ. Det var ikke like lett alltid å få bidrag, men det gikk på sett og vis. Jeg synes hele tiden det var inspirerende og morsomt, selv om ideene satt langt inne mange ganger. Jeg holdt meg hele tiden til et brettet A4-ark. Noen ganger kunne jeg ha stoff til flere sider, men jeg visste at i neste nr. manglet jeg kanskje stoff. Det var spennende å følge utviklingen og jeg fikk heldigvis mange positive innspill.

I 1990 var jeg 1. Hovedsmann i Leir nr. 12 Akershus og mange forskjellige oppgaver tilsa at jeg ba om avløsning som redaktør. Fra april 1990 var det brødrene Gunnar Hasle og Arne Berbom som overtok redaktøransvaret og FNN ble straks utvidet med 4 sider. Senere utviklet det seg videre med flere sider og glanset papir. Det har vært spennende og interessant å følge utviklingen av Fridtjof Nansen Nytt – stadig bedre og bedre. Det har vært mange innlegg og reportasjer av forskjellig slag, noen kanskje mer gjennomtenkt enn andre. Men FNN har skapt interesse, diskusjon og oppmerksomhet langt utenfor for egen Loge.

Nå har vi gått inn i en ny tid hvor avisen ligger på nettet. Uvant for mange, men også utfordrende. Hvis vi ikke vil sitte å lese avisen ved PC en, kan vi ta den ut og fortsatt sette oss i godstolen. Verre er det ikke.

Jeg har samlet og gjemt alle nr av FNN og lagrer nå de siste på PC en. Stadig tar jeg ut permene og blar tilbake, mimrer og koser meg. Jeg gleder meg over et arbeid som startet for 25 år siden og virkelig har hatt livets rett. Lykke til videre Fridtjof Nansen Nytt.

FRIDTJOF NANSEN NYTT

Del 2

Av Eks Storrepresentant Skjoldulf P. G. Lihaug

Fra 2001 ble bladet gitt ut i A4-format. Første nummer på hele 20 sider og det var hovedregelen senere, men noen ganger ble det litt tynnere. Redaktør var først Odd Egil Christensen, etterfulgt av Trygve Johansen fra og med nr. 2/2001 til og med nr. 2/2003.

Fra nr. 3/2003 overtok jeg som redaktør, og hadde den jobben så lenge bladet ble utgitt i papirformat, t. o. m. 2009. Det normale var fortsatt 4 nummer pr år, men noen år ble det med 3. At bladet var populært også utenfor egne medlemsrekker, kan jeg bekrefte.

FRIDTJOF NANSEN NYTT

Del 3

Av Redaktør FNN Torbjørn Jensen

Logens regnskapstall fra 2008 og 2009 viste dessverre at Logen snarest måtte kutte kostnader. Et av tiltakene ble å gjøre FNN til en elektronisk avis som kunne sendes til brødrene på e-post. Høsten 2009 ble det derfor utnevnt en ny redaksjonskomité, bestående av brødrene Anders Eggum, Petter A. Knudsen, Tore Singdahlsen, Tore L. Solgård og med Torbjørn Jensen som redaktør, for å påta seg denne oppgaven.

Redaksjonskomiteen har satsset på 3 utgaver i året og første utgave kom ut i mai 2010. Det var kanskje både uvant og utfordrende for mange å få FNN tilsendt via e-post. Mange likte nok å sette seg i godstolen og lese FNN. Det kan fremdeles gjøres etter at du har printet den ut. De som ikke har e-post får den fremdeles tilsendt fra Sekretær i printet utgave.

Den nye redaksjonskomiteen gjenspeiler Logen på en god måte og har så langt fungert meget godt sammen. I tillegg til de faste spaltene fra Overmester, Storrepresentant og Sekretær har den nye redaksjonskomitéen som intensjon å formidle artikler om Ordenens etiske budskap samt innlegg om Logens indre og ytre liv. Det har vært viktig

og diskutere prinsipper, ikke personer og sørge for at debatten ikke er i konflikt med våre grunnsetninger om vennskap, kjærlighet og sannhet. Videre ønsker vi å formidle viktige temaer som kan bidra til å styrke Logen, og har derfor publisert artikler som er ment å skape refleksjoner hos brødrene. I den anledning har brødrene også blitt oppfordret til å ytre seg om disse temaer.

Vi er takknemlig for de reaksjoner og bidrag som hittil har kommet inn til vår redaksjon, men håper at flere brødre vil bidra fremover. Det er viktig at FNN er et talerør for brødrene i logen, og at det er en aktuell og dynamisk logeavis som klarer å ta Fritjof Nansen på nerven. Redaksjonen håper derfor at FNN i fremtiden kan bli en aktiv bidragsyter til logens daglige liv.

Redaksjonskomiteen gratulerer Loge Fridtjof Nansen med 75-årsdagen og ønsker logen en riktig fin og verdig feiring.

BORGHILD OG NILS S. STIANSENS STIFTELSE

Av S. P. G. Lihaug

Styreformann i Borghild og Nils S. Stiansens Stiftelse

Loge Fridtjof Nansen fikk et brev datert 19. januar 1978 om at avdøde Borghild Stiansen, ved testament av 22.05.1975, hadde begunstiget vår loge med 1 million kroner fra egen og sin da avdøde ektemannen, Nils S. Stiansens, formue. Testamentet viste at hun testamenterte bort ca. 4,7 mill. kroner, ca. en tredjedel av den samlede formuen, hvorav vår loge fikk mer enn en femtedel.

Det ble straks igangsatt arbeid med å få etablert en stiftelse for å forvalte denne gaven. Hovedmannen i dette arbeidet var vårt daværende medlem, advokat Helge E. Jordan, godt supplert av Eks OM Knut Rygh. Jordan, formoder jeg, oppnådde ettergivelse av arveavgift, hvilket innebar at man unngikk en betydelige reell reduksjon av den testamentariske gaven. De første vedtektene for Stiftelsen ble vedtatt 25. mai 1978, som derfor kan regnes som Stiftelsens ”fødselsdag”.

Helge E. Jordan ble (selvsagt) valgt til Stiftelsesstyrets første formann. Knut Rygh var også med. Og undertegnede ble innsatt som varamedlem fra starten av. Vi hadde i den tiden mange særegne styremøter om sommerne på Jordans fine eiendom på Røa den første tiden.

”Losjens gamlehjem og sykehjem” var nevnt i testamentet som formål. Men Loge Fridtjof Nansen eide ikke noe sykehjem og/eller gamlehjem. Dét hadde åpenbart ikke fruene ”fått med seg” da hun formulerte testamentet. Formålsparagrafen ble tilpasset realitetene, men så lenge Odd Fellow Sykehjem (Oslo-logenes) eksisterte, var denne institusjonen betydelig prioritert tilgodesett av Stiftelsen. I dag er det stort sett enheter innen Logen som har blitt tilgodesett – Sykehjemmet er borte.

Fra 1984 ble Mons Oppedal med i Stiftelsens styre. Han var OM da denne spesielle gaven kom til Logen. Han ledet Stiftelsen senere i mange år, inntil at Jordan meddelte at nå ”orket han ikke mer” og meddelte ”Oppedal får overta”. Og slik ble det – den som ”kjente saken” ble lyttet til med respekt.

Oppedal ledet så Stiftelsens styre i mange år. Etter at undertegnede var ferdig med sin ”serie” av logeembeder, ble jeg igjen innvalgt i Stiftelsesstyret. Etter ytterligere mange år, meddelte Oppedal, omtrent som Jordan, men nå med beskjeden: ”Nå får Lihaug overta”. Og slik ble det. Styrelederne i Stiftelsen, bare 3 i løpet av de 33 år Stiftelsen har bestått, har fått anledning til meddele ønskede behov for utskiftning, i all hovedsak ut fra personlige ønsker. Medlemmene i Stiftelsens styre har alltid følt Nils

S. Stiansens ånd og intensjoner ”i ryggen” og gjort det beste ut av de mulighetens man har hatt for å oppfylle hans intensjoner til enhver tid – ”til beste for Ordenen”.

INNSKYTERFORENINGEN FRAM

Av S. P. G. Lihaug
Styreformann og formann i avviklingsstyret i
Innskyterforeningen Fram

Innskyterforeningen Fram ble etablert av en del medlemmer av Odd Fellow loge nr. 20 Fridtjof Nansen i 1939 med formål å stimulere til sparing. Opprinnelig forpliktet man seg til månedlige innskudd som den enkelte innskyter bestemte selv. Atskillig tid senere ble dette prinsippet forlatt. Senere bestemte styret at for å bli medlem av Fram skulle det være et minimumsinnskudd på kr. 500.

Foreningen anbrakte etter hvert deler av kapitalen i verdipapirer og dette gav bedre avkastning enn bankinnskudd de fleste årene. Selvsagt kunne avkastningen svinge fra år til år. De som satte inn penger der, var fornøyd med avkastningen i et romslig tidsperspektiv.

I 2009 ble det innført en del nye og strengere regler av myndighetene for å kunne drive den slags virksomhet. Foreningen ble tilskrevet av Kredittilsynet i denne anledning. De nye reglene ville det være umulig for en liten forening å etterkomme. Foreningen fikk derfor pålegg om å avvikle virksomheten. Alle investeringer ble da realisert sommeren 2010 og innskyterne fikk sine respektive innskudd utbetalt, dessverre med en begrenset avkorting. Dermed var en ca. 70-årig historie avsluttet.

